

Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul central) (jud. A. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

DECIZIE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Guzun Andrian, reprezentată de avocatul Munteanu Diana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de Onofrei Augustin împotriva lui Guzun Adrian cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 31 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de atac și restituit apelul declarat de Guzun Andrian împotriva hotărârii din 09 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 18 februarie 2020, Onofrei Augustin a depus în instanță cerere de chemare în judecată împotriva lui Guzun Andrian cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 septembrie 2020 a Judecătoriei Orhei (sediul central), acțiunea a fost admisă integral.

La 03 februarie 2021, Guzun Andrian a declarat apel împotriva hotărârii din 09 septembrie 2020 a Judecătoriei Orhei (sediul central), solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de repunere în termenul de atac a menționat că de aproximativ 6 ani este stabilit cu domiciliul peste hotarele țării. A fost informat de către executorul judecătoresc, la 16 decembrie 2020, prin intermediul aplicației Viber despre existența hotărârii din 09 septembrie 2020 a Judecătoriei Orhei (sediul central).

A mai explicat că imediat după ce a fost informat despre hotărâre, la 18 decembrie 2020, a solicitat de la Judecătoria Orhei, prin poștă electronică,

expedierea în adresa lui a materialelor cauzei în format electronic, iar la 23 decembrie 2020, la ambasada Republicii Moldova în Canada, a perfectat o procură pe numele lui Guzun Victor care urma să încheie contract cu un avocat în vederea reprezentării lui în proces. Procura a fost expediată în Republica Moldova prin poștă, la 24 decembrie 2020, și a fost recepționată de Guzun Victor la 18 ianuarie 2021, contractul cu avocatul ales a fost semnat la 28 ianuarie 2021, ca urmare, în viziunea lui, termenul de atac a fost omis din motive întemeiate.

Prin încheierea din 31 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de atac și restituit apelul declarat de Guzun Andrian împotriva hotărârii din 09 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

La 08 aprilie 2021 (prin oficiul poștal), Guzun Andrian, reprezentat de avocatul Munteanu Diana, a declarat recurs împotriva încheierii din 31 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei în instanța de apel la etapa de primire a apelului.

În motivarea recursului a indicat în esență aceleași argumente din cererea de repunere în termenul de atac și a reiterat că fiind plecat peste hotarele țării nu cunoștea și nici nu putea cunoaște despre intentarea unei cauze civile și soluționarea acesteia.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 31 martie 2021, expediată reprezentantului recurentului la 07 aprilie 2021, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 08 aprilie 2021, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Sîrcu Svetlana, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data *pronunțării* dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central), a fost pronunțat la 09 septembrie 2020.

Recurentul Guzun Andrian, a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 03 februarie 2021, termenul limită fiind 12 octombrie 2020, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Totuși, Guzun Andrian a solicitat repunerea în termenul de atac, argumentând motivele omiterii termenului și prezentând probe în acest sens.

Colegiul, verificând legalitatea încheierii instanței de apel prin care a soluționat cererea lui Guzun Andrian cu privire la repunerea în termenul de atac, atestă că aceasta este emisă în conformitate cu cadrul legal aplicabil și nu conține erori de aplicare a legii, de interpretare a legii sau de apreciere arbitrară a probatoriului.

Instanța de recurs evidențiază că potrivit art. 116 alin. (4) al Codului de procedură civilă, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care *partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile*, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Astfel, în ipoteza în care Guzun Andrian într-adevăr a omis întemeiat termenul de atac și a prezentat suficiente probe în susținerea acestui fapt, calea de atac și cererea de repunere în termen urmau a fi făcute înainte de împlinirea termenului de 30 de zile din momentul din care a aflat despre hotărâre. În acest context, aflând despre o hotărâre defavorabilă emisă în privința lui, la 16 decembrie 2020, Guzun Andrian urma să întreprindă prompt toate măsurile necesare pentru exercitarea dreptului de atac până pe 15 ianuarie 2021. Însă, cererea de apel a fost depusă la 03 februarie 2021, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 116 alin. (4) al Codului de procedură civilă.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face

incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al *nerespectării obligațiilor procedurale*, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recurentul Guzun Andrian, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6

CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Popov 2 vs. Moldova, hotărâre din 06 decembrie 2005, cauza Melnic vs. Moldova, hotărâre din 14 noiembrie 2006), Curtea a constatat că, prin neprezentarea motivelor de repunere în termenul de prescripție constituie o violare a art. 6 § 1.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 31 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Guzun Andrian, reprezentat de avocatul Munteanu Diana.

Se menține încheierea din 31 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de Onofrei Augustin împotriva lui Guzun Adrian cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru